

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Venerabili Eucharistiæ Sacramento Decisiones Theologico-Legales

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisionis XXI. Ad Maji primum Quæsitum. Argumentum. Declarat, quid sit Transubstantiatio, quæ sit in consecratione Eucharistiæ? Docetur, esse necessaria quatuor requisita pro conversione unius ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94643)

dicto antiquissimo communicandi fideles in Missa, statim post Communionem celebrantis, concludentia testimonia SS. Patrum allegant Eminent. Cardin. Bona *Rerum Liturgicar. lib. 2. cap. 17.* Joan. Ciampinus de *Azymo & Fermentato cap. 12.* & Jo- an. Mabillon, in *Liturgia Gallicana lib. 1. cap. 9. n. 26.* subdens, quod antiquitus, (ut notavimus supra) ex asservata Eucharistia soli communicabant infirmi; non sani; quibus vix unquam extra missam Communio à Sacerdote porrigebatur.

Novissimo autem jure, emanante ex Rubrica Ritualis Romani de Sacramento Eucharistia; datur celebrantibus Sacerdotibus præceptum circa Communionem astantium his verbis: *Communio autem populi intra Missam statim post Communionem Sacerdotis celebrantis fieri debet (nisi quandoque ex rationabili causa post Missam sit facienda) cum Orationes, quæ in Missa post Communionem dicuntur, non solum ad Sacerdotem, sed etiam ad alios communicantes spectent.* Et hoc idem ordinatur in Rubricis Missalis: *De ritu servando in celebratione Missæ cap. 10. num. 6.*

His stantibus, melius esse videtur communicare populum statim post Communionem Sacerdotis, more antiquo; ut sentit Eminent. Card. Brancatius in cit. *Opus. de Sacro Viatico pag. 157.* ubi ait: *Damnandi nostra sententia videntur Sacerdotes illi, qui contra Ritualis præscriptum, in titulo de Communione, præbent abque necessitate populo Sacram Eucharistiam in fine Missæ; privant enim fideles illis precibus, quas post Communionem Ecclesia recitari jubet; quaque non solum ad celebrantem, sed etiam ad ceteros communicantes aperte spectare noscuntur.* Et sententiæ doctissimi hujus, ac Eminentissimi Doctoris, ac purpurati consimilis est etiam opinio Macri in *Hierolexic. verb. Communio*, ita scribentis: *Communio ita appellatur Antiphona posita in Missa, quæ canebatur in Choro, dum distribuebatur Eucharistia fidelibus, à D. Gregorio instituta. Gem. lib. 1. cap. 90. dicitur etiam Transitorium. vide suo loco. Quare contra Rubricam abusus invaluit Communionem post Missam, vel ante eam facere, nulla urgente necessitate.*

Ceterum inficiari nemo potest, quod in Rituali Romano datur regula cum sua exceptione. Regula est: ut populus communicetur intra Missam statim post Communionem Sacerdotis; & ita servatur in Oratoriis plurimum Confratrum spirituum, qui post exercitia devota audiunt Missam, & communicant in ipsa; & præcipue in Oratorio SS. Hieronymi, & Philippi Neri hic Patavii, in quo singulis festivis diebus communicantur centum circiter viri summæ pietatis, & devotionis; & idem faciunt non pauci Parochi in villis; qui, auditis confessionibus suorum Parochianorum à summo mane usque ad horam celebrandi Missam, in ea eisdem communicant statim post suam Communionem præcipue in solemnioribus diebus.

At hæc regula habet suam exceptionem ab eodem Rituali Romano insinuatam in illis verbis: *Nisi quandoque ex rationabili causa post Missam sit facienda scilicet Communio populi.* Verbum quandoque significat aliquando, non passim; sed ut minus, & per viam exceptionis à regula stante in contrarium Menoch. *consil. 99. num. 157.* Barbosa. *Dict. 309. num. 1.* Causa autem rationabilis reputatur, si plures audiant Missam, qui non sint com-

municaturi, & eos tædere possit longioris moræ resultantis ex eadem Communionem populi, ut notant Quartus in *Rubr. Missæ. part. 2. tit. 10. sub n. 6.* & Gavant in *issa. Rubr. part. 2. tit. 10. n. pariter 6.* Quapropter non est angustiandum arbitrium celebrantis, qui juxta locum, tempus, & concursum fidelium, pro sua prudentia poterit vel differre Communionem populi post Missam; vel eam intra Missam exequi, statim post Communionem suam; reflectendo tamen ad Rubricam Ritualis Romani, statuentis pro regula, & ut plurimum, Communicandos esse fideles in Missa; sed post Missam, ut minus, & per viam exceptionis, aliqua rationabili causa concurrente. Idcirco si sit dies destinatus ad generalem populi Communionem, & major pars populi astantis Missæ Parochiali parata sit recipere Sacram Synaxim, melius erit, & melius faciet celebrans, si statim post suam Communionem communicaverit populum; quod si talis dies non occurrat, & major populi pars non sit communicatura, sed finito Sacro ad suas reversionis domos, poterit Sacerdos completa Missa communicare communicandos, ne cæteros, forsan advenas, vel iter agentes, tædeat dilationis, expectantes Missæ complementum.

DECISIONIS XXI.

Ad Maji primum Quæsitum.

ARGUMENTUM.

Declarat, quid sit Transsubstantiatio, quæ sit in consecratione EUCHARISTIÆ? Docetur, esse necessaria quatuor requisita pro conversione unius substantiæ in alteram. Eaque Philosophicis, & Theologicis terminis explicantur.

SUMMARIUM.

- 1 Transsubstantiatio in consecratione Eucharistiæ quid sit?
- 2 Transsubstantiationis Eucharisticæ requisita quatuor.
- 3 Transsubstantiatio differt à productione, seu creatione: & à destitutione, seu annihilatione.
- 4 Destitutio substantiæ panis, & vini sit in Transsubstantiatione Eucharisticæ.
- 5 Lutherana Hæresis dicere solet impanationem in Eucharistia.
- 6 Connexio est inter destitutionem substantiæ panis, & positionem Corporis Christi in Eucharistia. Et qualis?
- 7 Transsubstantiatio requirit aliquid commune inter terminum à quo, & terminum ad quem.
- 8 Panis, & vinum transsubstantiatur in Eucharistia Syncategorematicè.

QUÆSITUM PRIMUM.

Quid sit Transsubstantiatio, quæ sit in consecratione Eucharistiæ?

Dictum fuit: Transsubstantiationem Eucharisticam esse transitum substantiæ panis, & vini in substantiam Corporis, & Sanguinis Domini nostri JESU CHRISTI. Siquidem vi verborum, quæ proferuntur in consecratione Panis, & Cali-

Calicis, sit conversio totius substantiæ ejusdem panis, & vini in Corpus, & Sanguinem CHRISTI, quæ conversio appellatur *Transsubstantiatio* à Concilio Roman. sub Gregorio VII. & Nicolao III. à Lateranense sub Innocentio III. à Constantiense sess. 8. & à Tridentino sess. 13. cap. 4. ibi: *Sancta hæc Synodus declarat, per consecrationem panis, & vini conversionem fieri totius substantiæ panis in substantiam Corporis CHRISTI Domini Nostri; & totius substantiæ vini in substantiam Sanguinis ejus; quæ conversio convenienter, & proprie à Sancta Catholica Ecclesia Transsubstantiatio est appellata.*

Porrò ad majorem tanti mysterii intelligentiam sciendum est, quatuor esse requisita necessaria conversionis unius substantiæ in alteram; quæ quidem omnia breviter recensenda sunt; siquidem omnia interveniunt in Eucharistica Transsubstantiatione.

Primum requisitum est; ut conversio sit inter duos terminos positivos, quorum unus habeat rationem termini à quo; alter termini ad quem; quorum terminorum vigore conversio differt tum à productione, seu creatione; tum à desitione, seu annihilatione. Nam in productione, & creatione reperitur terminus positivus, qui incipit, non tamen positivus, qui desinit. Et è contra in desitione, & annihilatione est terminus positivus, qui desinit; non tamen alius, qui incipit. Hi duo termini interveniunt in Eucharistica Transsubstantiatione; quæ, ut diximus, est vera conversio substantiæ panis, & vini in substantiam Corporis, & Sanguinis Christi Domini; nam terminus à quo est desitio substantiæ panis, & vini, terminus ad quem est inceptio substantiæ Corporis, & Sanguinis Domini. Hinc desitio panis, & vini non potest dici annihilatio: quia panis, & vinum non desinunt in purum nihil; sed remanentibus accidentibus, substantia panis convertitur in Corpus CHRISTI & substantia vini in ejus Sanguinem. Similiter in Eucharistia Corpus CHRISTI non potest dici productum, seu creatum, quia in ea incipit esse ob desitionem panis, juxta ordinem à Deo statum, ut ex vi desitionis panis incipiat esse Corpus Christi sub ejus accidentibus; & ut cum desitione vini conjunctus sit Sanguis Christi. Ita Mastrius in 4. Sent. de Venerabili Eucharistia Sacramento disp. 3. q. 12. à num. 275. & seq. ubi num. 278. ostendit, posse desitionem panis, & vini in Eucharistica Transsubstantiatione improprie vocari annihilationem, eo quia in ea terminus ad quem potest considerari dupliciter; Negativè, & est nihil sui; Positivè; & est entitas, vel positio Corporis, & Sanguinis Christi sub speciebus panis, & vini. Ratione termini negativæ; panis, & vinum annihilantur, & dici potest annihilatio. Ratione termini positivi panis convertitur in Corpus Christi, & vinum in Sanguinem, & dicitur Transsubstantiatio; quod etiam concedit Eminentiss. Cardin. de Lugo de Eucharist. disput. 1. sect. 12.

Secundum Requisitionem veræ conversionis est, ut terminus à quo secundum eam rationem, quia in aliud convertitur, desinat esse; quod enim convertitur, transit in id, quod convertitur, & non fieret conversio, si id, quod convertitur retineret suum esse & non definitur esse; numquam enim album diceretur in nigrum converti, nisi desineret esse album; quamvis tum Theologi, tum Philosophi sint discordes in definiendo, an hæc desitio termini à quo debeat esse

simpliciter, vel secundum quid? ut videri potest apud eundem Card. de Lugo disp. 7. sect. 1. num. 10. & Mastrius in Physic. disp. 11. q. 9. num. 141. & in 4. Sent. dict. disput. 3. num. 280. Quidquid sit de hac formalitate desitionis, certum est, & de fide, in Eucharistica Transsubstantiatione desinere omnino substantiam panis, & vini; & esse hæresim Lutheranam, impanationem appellatam, asserere, quod unà cum Corpore, & Sanguine Christi in Eucharistia sit substantia panis, & vini; contra quam novissimè arguit P. Richard. Arsdekin in Theologia tripartita tom. 1. tract. 2. cap. 4.

Tertium requisitum est ad veram conversionem, ut inter desitionem termini à quo, & positionem termini ad quem sit aliqua connexio, vel physica, vel saltem moralis; ita ut una ex altera aliquo modo sequatur; oportet enim, quod res, quæ recedit, & desinit, recedat, & desinat ex vi introductionis, & inceptions alterius; & è contra, quod res, quæ accedit, & incipit, accedat, & incipiat ex vi desitionis alterius. Hoc pariter habetur in Transsubstantiatione Eucharistica; in qua ideo cessat entitas panis, & vini ad prolationem verborum consecrationis; quia eorum virtute statim incipit esse Corpus, & Sanguis Christi; ut docuimus supra in quaestis mensis Aprilis.

Quartum denique requisitum, secundum aliquos Theologos, est, quod ad veram conversionem detur aliquid commune utrique termino à quo, & ad quem, quod idem perseveret cum utroque; ut docet Emin. Card. de Lauræa de Eucharistia disput. 20. art. 2. num. 26. secundum ejus opinionem in Eucharistica Transsubstantiatione accidentia panis, & vini videntur adimplere hoc requisitum; cum in eadem superficie perseverent sub utroque termino. At hoc necessarium non esse opinatur Mastrius in 4. Sent. d. disput. 3. num. 288. cum Gavatio, & Rada ibi allegatis; subdens: quia, etiamsi accidentia panis, & vini converterentur in Corpus, & Sanguinem Christi, esset vera conversio, & transsubstantiatio.

Colligitur ex his, in Eucharistica Transsubstantiatione destrui totum panem, & totum vinum, non solum quo ad materiam, & formam, sed etiam quo ad existentiam, & substantiam; & subinde totum panem, & totum vinum syncategorematicè, idest secundum omnes suas partes, transsubstantiari, & converti in Corpus, & Sanguinem Christi, cap. Firmiter. §. Una verò. de Summa Trinit. cap. Quia corpus 135. de consecr. dist. 2. & cap. Panis 155. ead. Concil. Trid. de sess. 13. de Sacrosancto Eucharist. Sacramento can. 2. & can. 3. Utrum autem Transsubstantiatio dicenda sit Productiva, vel Conservativa, vel Adductiva, seu per quam actionem ipsa fiat, non levis est controversia apud Scholasticos, de qua disputant S. Bonaventur, Bellarm. Vasquez, Beccanus, & alii apud Mastrius d. disp. 3. art. 2. & Emin. Card. de Lauræa dict. disp. 20. art. 7. & art. 8. ad quos studiosi recurrant.

DECISIONIS XXII.

Ad Maji secundum Quæsitum.

ARGUMENTUM.

Quærit, & resolvit, an in EUCHARISTIA simul cum CHRISTO sit Pater, Verbum, & Spiritus Sanctus.

SUM-